

TREĆI LJETNI PALEOSLAVISTIČKI KOLOKVIJ U SOFIJI

U Sofiji je od 5-20. kolovoza g. 1982. održan Treći ljetni paleoslavistički kolokvij u organizaciji Bugarske akademije nauka i Sofijskog sveučilišta »Kliment Ohridski«. Na tom susretu okupilo se preko pedeset paleoslavista iz nekoliko evropskih zemalja i prekomorskih slavističkih sredina (Kanada, SAD, Japan). Direktor Centra za bugaristiku prof. dr. Kujo Kujev otvorio je Kolokvij pozdravnom riječi a potom se minutom šutnje odala počast slavistima preminulim u vremenu između dva posljednja kolokvija. Skup su pozdravili i rektor Sveučilišta i potpredsjednik Bugarske akademije nauka. Na početku rada zapažen je povećan interes slavenskih filologa za paleoslavističke teme što se očitovalo u velikom broju sudionika i u broju znanstvenih radova prezentiranih na Skupu. Prema očekivanju nabrojniji su bili bugarski i sovjetski istraživači pa je najviše referata pročitano na bugarskome i ruskome jeziku. Od 5-14. kolovoza u prijedodnevnom radu pročitano je u prosjeku sedam referata nakon čega je slijedila živa i tolerantna diskusija. Organizator je grupirao priloge po temama koliko se dalo pa je svaki dan bio u znaku jedne teme. Započelo se s problemom terminologije: staroslavenski-starobugarski-crkvenoslavenski. Slijedila su priopćenja o tekstološkim istraživanjima kanonskih i mlađih crkvenoslavenskih rukopisa, pa iz problematike slavenskih biblijskih prijevoda, leksikološka tematika, nekoliko naslova iz staroslavenske literature te prilozima jezičnim pitanjima iz korpusa staroslavenskih spomenika. Dva su se referata predstavila specijalističkim temama o Konstantinu-Ćirilu: o hazarskoj

misiji i simboli brojeva u ŽK, dok smo po jedno predavanje čuli o glagoljskoj epigrafici i o kasnoj bugarskoj glagoljici. Izloženi materijal pokazao je da u nekim pitanjima postoji još znatna razlika u stavovima stručnjaka kao primjerice oko terminologije izvornoga ćirilometodskoga jezika (G. Al. Haburgaev, D. Mirčeva i dr.). U razrješavanju nekih nepoznanica vidljiv je pak napredak: o najstarijim slavenskim biblijskim prijevodima (A. Al. Alekseev, Ch. Hannick i dr.). Neki su prilozima otvorili novu perspektivu u istraživanju ćirilometodske problematike (W. Veder). Osvježenje tematike Kolokvija predstavljao je referat o glagoljskoj epigrafici u Jugoslaviji (B. Fučić). Iz Jugoslavije su sudjelovali na Kolokviju Mira Grozdanović-Paić, Ljupka Vasiljev i Đorđe Trifunović iz Beograda, Branko Fučić iz Rijeke i Ksenija Režić iz Zagreba. Radni dio skupa prekinut je 8. i 9. kolovoza izletom u Bačkovski manastir blizu Plovdiva. Manastirska zajednica, koja 1983. godine slavi 900 godina osnivanja manastira i isto toliko staroslavenske liturgije, na čelu sa svojim igumanom, dočekala je goste pozdravima i pjesmom i organizirala staroslavensko pjevanje u manastirskoj crkvi nakon predavanja prof. K. Kujeva: *O pitanju zatočeništva patrijarha Jeftimeje i Konstantina Kostenačkoga u Bačovskom manastiru.*

Desetoga kolovoza nastavljen je radni dio Kolokvija, a u poslijepodnevima organizirani su grupni posjeti kulturnim manifestacijama (film, folklorna priredba, koncert). U subotu 14. kolovoza završen je radni susret paleoslavista i organizirana višednevna ekskurzija za strane slaviste s posjetom važnijim

povijesnim i kulturnim središtima od Sofije do crnomorske obale: Pliska, Plovdiv, Preslav, Šuman, Veliko Trnovo s predavanjem o trnovskoj književnoj školi. Referati s Kolokvija bit će tiskani u posebnom zborniku.

Treći ljetni paleoslavistički kolokvij opravdao je zamisao organizatora da se svake treće godine na jednom mjestu nađu ljudi iste struke i u formalnom i neformalnom razgovoru izmijene informacije i saopće novije rezultate svojih istraživanja. Pored nesumnjive koristi koju ovakva okupljanja znanstveni-

ka pružaju, zapažene su i neke slabosti kao što je npr. široka okvirna tema, pa je na samom Kolokviju predloženo da bi ubuduće bilo uputnije i djelotvornije zadati dvije središnje teme i oko njih sabrati referate i koreferate.

Na kraju valja iskreno zahvaliti organizatoru na gostoljubivosti i vrijednim darovima u knjigama i gramofonskim pločama koje su dobili sudionici Kolokvija.

Ksenija Režić

IXe CONGRÈS INTERNATIONAL DE LA SOCIÉTÉ RENCESVALS PADOVA-VENEZIA, 29. VIII – 4. IX 1982.

Pod naslovom *Essor et fortune de la chanson de geste dans l'Europe et l'Orient latin* održan je u Padovi i Veneciji od 29. kolovoza do 4. rujna 1982. godine IXe Congrès International de la Société Rencesvals pour l'Étude des Épopées Romanes, u svijetu najveći ili jedan od najvećih kongresa koji se bave srednjovjekovnom književnošću i kulturom, a organizira se svake treće godine obično u nekoj od zemalja romanskog jezičnog područja. Deveti Kongres organizirala je Talijanska sekcija Društva (Société Internationale Rencesvals – Sezione italiana) u Institutu za neolatinsku filologiju Padovanskog sveučilišta (Istituto di Filologia Neolatina, Facoltà di Lettere dell'Università di Padova), a za venecijanski radni dan u suradnji s Fondazione »Giorgio Cini« u Veneciji, pod pokroviteljstvom brojnih institucija.

Teme Kongresa bile su ove: 1. *Niveaux de culture dans les Chansons de*

Geste; 2. *Épopée française et épopée non française: contacts, dérivations, écarts*; 3. *Rapports entre Chanson de Geste et Roman au XIIIe siècle*; 4. *Littérature franco-italienne (et italienne)*; 5. *Autres sujets*.

Održano je pet prijepodnevnih plenarnih sjednica i na svakoj od njih po jedno vrlo opsežno predavanje o zadanoj temi Kongresa kao uvodni dio u rad sekcijâ. Predavači su bili M. Rossi (Aix-en-Provence), *Épopée française et épopée non française: contacts, dérivations, écarts* (tema 2); N. Pasero (Genova), *Niveaux de culture dans les chansons de geste* (tema 1); D. Jacoby (Jeruzalem), *La littérature française en Méditerranée orientale à l'époque des Croisades: diffusion et création* (tema 4); W. Calin (Eugène-Oregon), *Rapports entre chanson de geste et roman au XIIIe siècle* (tema 3) i F. D'Arcais (Padova), *Les illustrations des manuscrits français des Gon-*